

УДК 658.7:005.334

*Болдирєва Л.М.,
доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та маркетингу
ПВНЗ «Європейський університет»*

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ У ЛОГІСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЯХ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ

У сучасних умовах глобалізації, високої динаміки ринку та цифрової трансформації бізнесу логістичні операції стали критично важливим елементом ефективного функціонування підприємств. Проте зростаюча складність логістичних ланцюгів водночас підвищує їхню вразливість до різноманітних ризиків: від коливань на паливному ринку та транспортних збоїв – до змін у митному законодавстві та кіберзагроз.

У цьому контексті ризик-менеджмент розглядається як один із ключових інструментів підвищення ефективності управління логістичними процесами. Його системне впровадження дозволяє забезпечити безперервність поставок, покращити гнучкість і адаптивність логістичних систем до зовнішніх викликів. Сучасні інструменти ризик-менеджменту – цифрові панелі моніторингу, прогнозна аналітика, моделювання сценаріїв, платформи на основі штучного інтелекту – значною мірою підсилюють здатність підприємств ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення.

Незважаючи на значний потенціал ризик-менеджменту, його інтеграція в логістичні операції в українських реаліях залишається фрагментарною, що обумовлює:

- по-перше, необхідність глибшого аналізу міжнародного досвіду;
- по-друге, адаптацію кращих практик до національного бізнес-середовища;
- по-третє, розробку ефективних методичних підходів до управління ризиками.

Ризик-менеджмент у логістичних системах машинобудівних підприємств, зокрема методи і стратегії для зниження ризиків виникають у процесах постачання та транспортування. Оцінка ризиків допомагає оптимізувати логістичні операції та підвищити ефективність управління на підприємствах [1].

Управління ризиками у логістичних операціях дозволяє значно підвищити ефективність роботи підприємств шляхом впровадження систем прогнозування та зниження ризиків у ланцюгах постачання, що включає застосування сучасних інструментів для забезпечення безперервності логістичних процесів [2].

Одним із яскравих прикладів ефективного застосування ризик-менеджменту є досвід компанії Amazon, яка активно впроваджує аналітичні системи прогнозування ризиків у логістичних ланцюгах. За допомогою штучного інтелекту та великих даних компанія аналізує можливі затримки в поставках, сезонні зміни попиту, ризики перебоїв у роботі складів, і завчасно коригує маршрути або рівень запасів. Такий підхід дозволяє не лише зменшити втрати, пов'язані з логістичними збоями, а й оптимізувати витрати на зберігання та транспортування.

В умовах повномасштабної війни в Україні чимало підприємств стикнулися з критичними ризиками – зруйнованою інфраструктурою, блокуванням логістичних маршрутів, нестачею пального. У відповідь на це компанії, як-от Нова Пошта, адаптували свої логістичні операції, впровадивши гнучке планування маршрутів у реальному часі, децентралізацію складів та посилену систему моніторингу ризиків. Завдяки цьому їм вдалося зберегти безперервність доставки, навіть у зоні бойових дій, і забезпечити високий рівень клієнтського сервісу.

Ще один приклад – впровадження системи SCM Risk Management (Supply Chain Management) у компанії Siemens, яка дозволила аналізувати ризики постачань на рівні окремих постачальників. Компанія оцінила ризики на основі фінансової стабільності партнерів, їхньої географічної локації, політичної ситуації в країнах, а також історії виконання зобов'язань, що дозволило заздалегідь виявляти слабкі ланки в логістичному ланцюгу та оперативно замінювати постачальників у разі загроз, що значно підвищило надійність постачання.

Toyota активно використовує ризик-менеджмент для мінімізації впливу перебоїв у постачанні компонентів. Після землетрусу в Японії компанія диверсифікувала постачальників і збільшила запаси критичних компонентів, що дозволило уникнути зупинок виробництва та адаптуватися до змін.

DHL використовує технології для моніторингу ризиків у реальному часі, застосовуючи систему раннього попередження для виявлення проблем у ланцюгах постачання, таких як затримки через погоду чи митні перевірки, що дозволяє швидко коригувати маршрути та оптимізувати процес, знижуючи ризики і підтримуючи високий рівень обслуговування.

Отже, всі вищезгадані приклади демонструють, як компанії інтегрують ризик-менеджмент в логістичні процеси для досягнення стабільності і підвищення ефективності управління.

Таким чином, ризик-менеджмент є важливим інструментом підвищення ефективності логістичних операцій, оскільки дозволяє виявляти загрози,

оцінювати їхній вплив і мінімізувати ризики. Сучасні методи, як-от прогнозна аналітика, цифрові платформи та штучний інтелект, підвищують гнучкість і адаптивність логістичних систем, дозволяючи підприємствам ефективно реагувати на зміни. Впровадження комплексної системи управління ризиками є ключовим для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності підприємств у сфері логістики.

Список використаних джерел:

1. Кривов'язюк І.В., Смерічевський С.Ф., Кулик Ю.М. *Ризик-менеджмент логістичної системи машинобудівних підприємств: монографія*. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 200 с.

2. *Логістичний менеджмент: навчальний посібник* / О.В. Комеліна, Л.М. Болдирєва, О.В. Гринько. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 278 с.

УДК 658.14

Будзін Д.В.,

*здобувач третього рівня вищої освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет*

**ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У РЕСТОРАННІЙ СПРАВІ:
ІНСТРУМЕНТИ ТА СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ ДО ВИКЛИКІВ
СУЧАСНОСТІ**

У сучасному світі ресторанний бізнес стикається з низкою викликів, серед яких: швидкий розвиток технологій, зміни в поведінці споживачів, економічні коливання та глобальні кризи, такі як пандемії. Для успішної адаптації до цих змін необхідно впроваджувати ефективні стратегії управління, зокрема проєктний менеджмент. Проєктний менеджмент дозволяє структурувати процеси, оптимізувати ресурси та досягати поставлених цілей у визначені терміни. Крім того, він забезпечує можливість швидко реагувати на зміни та інтегрувати інновації.

У сфері ресторанного бізнесу проєктний менеджмент стає ключовим елементом ефективного функціонування закладів, адже він забезпечує впровадження нових концепцій, оптимізацію логістичних процесів і покращення клієнтського досвіду. Ресторани, що використовують систематизовані підходи до управління проєктами, можуть оперативіно впроваджувати нові бізнес-моделі, адаптувати меню під сучасні гастрономічні тренди та ефективно реагувати на потреби ринку.